

A samozřejmě to podstatné pro děti je, že mohou na zahradě být účastny zázraku zvanému PROMĚNA – ročních dob, klíčení, růstu, kvetení, zrání, přírodnímu koloběhu, zakuklení housenky a proměny v motýla, proměny bio odpadu v cenný poklad na zahrádce („že mě je země neboli žížaleni“). Na zahradě můžete alespoň sezonně umístit drobná zvířátka (*leckdy stačí králíček nebo morčata*), což naplní dětskou touhu po hebkých kožíšcích a také je naučí, jak je důležitá pravidelná péče a starost.

Sbrnu, v čem vidím důležitost šanci komunitních zahrad pro městské rodiny s mrňaty:

- » je tu sociální prostor, kde se scházejí obdobně ladění dospěláci (*dětské vzory pro nápodobu*), ochotní sdílet zkušenost a pomáhat si, dítě tu pozná lidi různého věku a hodnoty mezigeneračního soužití,
- » prostor je bezpečný a inspirující (*přírodní prostředí s možností naplnit potřeby dětí – při designu zahrady na ně pamatujte*).

Přetížené děti

Přemýšleli jste, proč je tolik dnešních školáků diagnostikováno nálepkou ADHD (*hyperaktivita, poruchy pozornosti*)? Možná, že příčiny takto nevyvážené nervové soustavy mají své kořeny v raném dětství, kdy přemíra psychických podnětů (*uvědomme si, co takové městské dítě všechno vnímá a nasává jako duševní stravu*) není v rovnováze s fyzickým výdajem energie. Leckdy kvůli bezpečnosti dlouho děti vozíme v kočárku, je to jednodušší než je hlídat před všudypřítomnou dopravou. Nervový systém hyperaktivního dítěte neustále „kmitá“ a není schopen odpočinku a „vypnutí“, protože něco takového nikdy neměl příležitost natrénovat.

Řada maminek si stěžuje, že jejich dítě těžko dodržuje rytmus dne s odpoledním spánkem – samozřejmě, když tělo není fyzicky unaveno, pouze zavaleno smyslovými podněty. Například naši „kořínčí“ v lesní školce spinkají jako andělíčky (*více najdete na www.korinek-semily.cz*).

Zajímají-li vás kromě zahradničení i souvislosti této činnosti s vývojem dětí,

podívejte se sem: <http://nazelno.webnode.com>.

Naše již několikaletá zkušenost s komunitní zahradkou, která je určena především dětem a jejich aktivitám, je popsána tady: <http://medvedsemily.webnode.cz/>.

Zahrada dětem prospívá...

Na závěr mi dovoluťe uvést dva inspirující citáty:

„Jen málo lidí si například uvědomuje důležitost prvních tří let života. Říkají si: Ještě z toho nemá rozum, počkám, až bude větší, až začne mluvit... Dítě do tří let má ale tzv. absorbuující paměť, nasává veškeré podněty jako houba, vstřebává všechno kolem sebe, i to, o čem si myslíme, že vůbec nevnímá nebo nechápe. Vstřebává chování, víru a vlastnosti svého okolí, především lidí, kteří o něj pečují. Jazyk je v tomto věku přijímán jako celek, zatímco v pozdějším období je zapotřebí se ho učit vědomou snahou, a to jinou částí mozku. A v šesti letech je dítě hotová, zformovaná osobnost, která bude sice dál doplňovat svoje znalosti, na základních morálně-volných vlastnostech už ale mnoho nezměníme.“

Malé dítě prožívá obrovský vnitřní konflikt. Na jedné straně ho volá hlas přírody, který mu velí být aktivní a sbírat co nejvíc zkušeností (*takže všude vleze, všechno ochutná, rozbije a roztáhá*), na straně druhé se tyčí postava rodiče a jeho káravého prstu. Tohle nesmíš! Tamto se nedělá! Jak to, že neposloucháš! Důležitým úkolem rodičů (*a dospělých vůbec*) je tedy poskytnout dětem zázemí s dostatkem „povolných“ podnětů. Bude-li zázemí chudé a jednovtvárné, bude i vývoj chudý.“

Lilian Bryan

Montessori pedagožka

A co vaše dítě, má možnost si všechno tohle dosyta užít?

„Dítě by mělo mít takové prostředí, aby mohlo dělat do sytosti následující činnosti. Zásadou je, že pokud taková činnost je nevhodná či nebezpečná, dospělý by měl umožnit ji dále provádět, ale za určitých pravidel, aby dítě nic nepoškodilo a neohrožovalo sebe ani druhé.“

Běhat, bouchat do věcí, bouchat věcmi o sebe, cupovat, dupat, experimentovat, házet, houpat, hrabat, chodit po schodech, klepat, krájet, mačkat, míchat, nosit všemožné předměty (*nejen po rovině, ale i přes nejrůznější překážky*), otvírat a zavírat dveře, párat, plácát na vodní hladinu, protřepávat, přelévat a vylévat, rozbíjet, skákat, srovnávat, stavět v blátě i písku, stříhat, šplhat, tahat, trhat, třídít, vkládat předměty do sebe, vrhat a házet, vydloubávat...“

Rebeca Wildová

SVoboda a hranice, láska a respekt

Foto Autorka

PaedDr. Lenka Hřibová

Máma čtyř dětí, zakladatelka neziskové organizace **Semínko země**. Posláním našeho sdružení je umožnit prožívání hodnot dětství v přímém kontaktu s přírodním prostředím i v technickém a virtuálním 21. století.

Projekt oživení památkově chráněné dřevěnky a zahrádky – malé ekostředisko: <http://medvedsemily.webnode.cz/>.

Přírodní klub **Kořínek** („lesní školka“) v Semílech, další chystáme v Kryštofově údolí: <http://www.korinek-semily.cz/>.